In mijn ontmoetingen met hulpverleners hoor ik vaak gelijkgestemde verhalen. Verzuchtingen eerder, over hoe moeilijk het is om inhoudelijk werk te doen door administratieve verplichtingen, door vacatures die maar niet opgevuld raken, door weer een reorganisatie, door nieuwe werkprocessen die aandacht vragen, of door permante personeelswissels. Een gekend en herkenbaar verhaal van teams onder druk en de spanningen die daarmee gepaard gaan. Het is een onderwerp dat in dit nummer de aandacht krijgt die het verdient.

Zo beschrijft **Minne Henau** hoe ze als intervisor met psychiatrische teams systemisch aan de slag gaat. Ze illustreert een werkwijze die teamleden helpt na te denken over de talloze invloeden die inwerken op hun patiënten, hun werk en onderlinge relaties. Deze contextuele reflecties blijken voor veel teams een helpende manier om minder te individualiseren, waardoor spanningen bespreekbaar raken en er wegen gevonden kunnen worden om met de druk om te gaan.

Ook **Hadewijch Blockeel** neemt het idee van teams en teamleden onder druk als uitgangspunt van haar praktijkonderzoek op een *High Intensive Care*-afdeling. Zij focust op de morele belasting die hulpverleners kunnen ervaren in de uitoefening van hun job. Last die kan ontstaan door het volgen van bepaalde procedures, door verwachtingen vanuit het management, door bepaalde omgangsvormen en zo meer. Blockeel geeft aan wat de effecten zijn van morele belasting op hulpverleners en toont hoe in teams een beweging gemaakt kan worden van individuele last naar meer morele verbondenheid.

Na het belichten van wat er speelt in en rond teams en wat belangrijk is voor het welbevinden van hulpverleners, is het weer tijd voor werkinhoudelijke reflecties. In haar *Column* breekt **Daphne De Wit** een lans voor blijvende nieuwsgierigheid en de belangrijke rol van taal. Een persoonlijk relaas over anders luisteren door te schrijven en anders schrijven door te luisteren.

Bij **Trudy Mooren** vind je een gelijksoortig benieuwd en zoekend elan. Zij onderzocht de betekenis en effecten van gezinsgroepsbijeenkomsten voor vluchtelingen. Tijdens het lezen van dit wetenschappelijk onderzoek krijg je zicht op werkzame factoren in preventieve familiegroepen, de opbouw van deze groepen en de uitdagingen ervan. In een tijd waarin men het belang van evidencebased groepsbijeenkomsten benadrukt en vaak beschouwt als een goed alternatief voor individuele behandeling, is dit een artikel dat zeker kan inspireren.

Ook **Philippe Noens** vond in zijn *Schijnwerper* inspiratie bij onderzoek, namelijk een bundel waarin empirisch onderzoek naar ideaaltypes van kinderen, ouders en gezinnen onder de loep wordt genomen. Voor Noens was dit een aanleiding om diepgaand te reflecteren over de onderliggende pedagogische aannames bij het beeld van geslaagde kinderen, de beste manier om te ouderen, het juiste gezin en wat dit betekent voor hulpverleners. Een bijdrage in een verfrissende stijl en met een verfrissende inhoud.

In een uitgebreide *Boekbespreking* gaat **Kerstin Thys** in op het boek *Familieverhalen. Praktijkboek transculturele systeemtherapie* van de systeemtherapeute *Judith Limahelu*. Een warm boek, vol casuïstiek waarin stapsgewijs en didactisch getoond wordt hoe het maken van levensverhalen helpend kan zijn voor migranten en gezinnen met andere culturele achtergronden. Volgens Thys een mooi, maar ook een wat te ordelijk gestructureerd boek.

Ik wens je weer veel leesplezier. En neem zeker een kijk op onze nieuwe en moderne website, waarin je toegang hebt tot alle digitale bijdragen van het tijdschrift.

*Ellen Reijmers*